

Investeringsprogramma 2022-2026 voor de optimalisatie van de bovengemeentelijke zuiveringsinfrastructuur in het Vlaamse Gewest

Goedgekeurd door Vlaams minister van omgeving Zuhal Demir op 4 februari 2022

Project 101029 RWA-as Klimaatrobuuste Marnixlaan

Bekken:	Dijle en Zenne
Zone:	IJSSE
Zuiveringsgebied:	Huldenberg
Gemeente	Overijse
Arrondissement:	Halle-Vilvoorde
Provincie:	Vlaams-Brabant
Klasse:	Projecten ter optimalisatie van de bestaande zuiveringsinfrastructuur (bv afkoppeling oppervlaktewater, uitbouw berging, ...)
Aard:	Optimalisatieproject
Investeringsjaar:	2022
Status:	Goedgekeurd IP

Projectdefinitie

Herkomst van het project

Het hemelwaterplan van Overijse maakt deel uit van het interbestuurlijk beleidsplan [Horizon+](#) dat opgemaakt wordt voor 4 gemeentes in de Vlaamse rand rond Brussel. Het [project Marnixwijk](#) (waar dit project maar een deel van is) wordt binnen het plan Horizon+ aanzien als een pilootproject om: waterprojecten in deze regio maximaal te integreren met alle facetten van de publieke en private ruimte (mobiliteit, landschap, leefbaarheid, ecologie, klimaat, ...); waternoden in de regio beter te kunnen onderbouwen; afstemming van maatregelen tussen privaat en publiek domein te realiseren; als input te dienen voor beleidskaders in het beleidsplan (Horizon+) en om een methodiek uit te bouwen om ruimtelijke strategie te vertalen naar praktische projecten.

De Marnixwijk kent op verschillende plaatsen wateroverlast bij hevige neerslag. Daarnaast zijn er ook problemen met te frequente overstortwerking afwaarts van de wijk in de Nellebeek. De hoge afvoer in de Nellebeek zorgt ook mee voor wateroverlast in de afwaartse deelgemeente Eizer.

Dit project maakt deel uit van het [Integraal Project IJse](#) en is een onderdeel van alle inspanningen die in het speerpuntgebied van de Ijse geleverd worden, waaronder het [Landinrichtingsproject Ijse](#) van VLM.

Doelstelling

Aanleg van een robuuste RWA-as in de Marnixlaan die een hoge capaciteit aankan, vertragend kan werken en vermijdt dat er gevolgschade is door water op straat. Dit project weerspiegelt de eerste fase binnen het stappenplan om de weerbaarheid van de wijk naar klimaat en overlast te verhogen.

Knelpunten die in het kader van het project 101029 dienen gesaneerd te worden:

- 14559 - Overstort op einde van Marnixwijk werkt zeer veel en stort grote volumes over. Staat op nummer één van zuiveringsgebied Huldenberg.
-> Mogelijke oplossing: Afkoppelen onverharde en verharde oppervlakte.
- 20072 (AQF 18242) - Thv de Marnixlaan is er geregeld wateroverlast bij regenval. Water van de omliggende straten komen toe op centrale as in de Marnixlaan met te kleine capaciteit.
-> Mogelijke oplossing: Heraanleg Marnixlaan als gescheiden stelsel.
- 20073 (AQF 18238) - Overstort Marnixwijk stort 3420 m³ over bij F7.
-> Mogelijke oplossing: Heraanleg Marnixlaan als gescheiden stelsel.

Er wordt ook verbetering verwacht van volgende knelpunten:

- 4350 (AQF 3193) - Verkeerde werking van overstort,Eizer - Koestraat. Overstort zuidoostelijke riolering en toevoer moerriool schilderswijk Overijse. Geen terugslagklep. Werking overstort ook omgekeerd.
- 4374 (AQF 20256) - Eizer - Nellebeek in dorpskern. De bovenloop van de Nellebeek wordt geknepen (diam 500) vanaf overwelling door dorpskern. Hierdoor ontstaat afwateringsobstructie bij intense regenperiode en treedt het water buiten zijn oevers

Link met gebiedsdekkend uitvoeringsplan:

- GUP-23062-154

Oprachtscenario

Aanleg van een gescheiden stelsel in de Marnixlaan. Het project start vanaf de Brusselsesteenweg en loopt via de Marnixlaan tot aan de overstort van de Nellebeek (afwaarts rondpunt Spithertlaan).

De toestand van de bestaande riolering dient nog verder onderzocht te worden. Indien de toestand het toelaat kan deze behouden blijven (al dan niet met renovatie). In kader van dit voorstel werd voorlopig aangenomen dat langs beide zijden een nieuwe dienstleiding DWA aangelegd dient te worden (worstcase).

Wat betreft RWA wordt een groot deel van de straat onthardt. Centraal wordt een groenblauwe hemelwaterstructuur (gracht / wadi –structuur) aangelegd die past in de visie van Horizon+ mbt groenblauwe dooradering. Die centrale RWA-as wordt uitgevoerd als een cascade van gracht / wadi – elementen die het water zoveel mogelijk moet ophouden en vertragen. Ter hoogte van Teniersdreef wordt de centrale RWA-as aangeschakeld met het bestaande bekken zodat het water dat hierin terecht komt nu ook effectief afgekoppeld wordt. Verder afwaarts thv het rondpunt met de Spithertlaan wordt een bijkomend bovengronds RWA-volume voorzien dat gecombineerd kan worden met andere functies (speelsterrein, natuur, rustpunt fietsroute, ...) alvorens aangesloten wordt naar de Nellebeek.

Kostprijsraming

Klassieke raming IP:	3.028.000,00 euro	waarvan op	regulier budget:	0,00 euro
			budget lokaal pact:	3.028.000,00 euro

Afstemming van het project op werken van derden en/of andere projecten van Aquafin

Opmaak van het hemelwaterplan van Overijse dat opgemaakt wordt voor 4 gemeentes in de Vlaamse Rand rond Brussel en deel uitmaakt van het interbestuurlijk beleidsplan Horizon+..

→ Instantie(s): Horizon+

Randvoorwaarden bij de uitwerking/uitvoering van dit project

- Er dient onderzocht te worden of de bestaande riolering kan behouden blijven of gerenoveerd worden.
- Tijdens het volledige projectverloop dient Aquafin het Gewest (VMM), bekkensecretariaat, ...) regelmatig te informeren over de stand van zaken en te betrekken bij de te maken keuzes.
- Het Gewest zal tijdens én na uitvoering van dit project de verworven kennis via allerlei initiatieven delen met andere stakeholders (steden, gemeenten, rioolbeheerders, ...), en rekent hiervoor op ondersteuning door de gemeente Overijse en Aquafin.
- Zie ook '**Randvoorwaarden voor de projecten die ter uitvoering worden opgedragen**' in het OP-bundel!

Beoogde resultaten na uitvoering van het project

	Project 101029	
- (bijkomend) aangesloten vuilvracht	0	IE
+ aansluitwijze		
- wijziging aangesloten verharde oppervlakte (+/-)	-26.000	m ²
- wijziging aangesloten onverharde oppervlakte (+/-)	+0	m ²
- wijziging berging	+1.000	m ³
- wijziging continu parasitair debiet (+/-)	+0	m ³ /dag

Motivatie voor de opname op het investeringsprogramma 2022

Hoofdrede voor opname op het investeringsprogramma 2022

De opname van het project 101029 op het OP 2022 is een bijkomende inspanning die het Gewest voorziet met het oog op het realiseren van de doelstellingen voor betrokken speerpuntgebied, aandachtsgebied of specifieke beschermingszone, en dit bovenop de basisinspanning die in betrokken gebied dient te gebeuren.

Ecologische meerwaarde

- Dit project is een onderdeel van alle inspanningen die in het speerpuntgebied van de Ijse geleverd worden, waaronder het Landinrichtingsproject Ijse van VLM.
- De Ijse is een ecologisch waardevolle waterloop die gedeeltelijk in Habitatrichtlijn-, Vogelrichtlijn en VEN-gebied gelegen is. Deze waterloop is ook aangeduid als prioritaire waterloop voor de sanering van vismigratie.
- Dit project is van belang voor het behalen van de goede toestand in het speerpuntgebied Ijsse.

De prioritaire opname kadert in de onderlinge afstemming van dit project met andere projecten van Aquafin en/of met projecten van derden

- De prioritaire opname is aangewezen gelet op de onderlinge afstemming van dit project met andere geplande werken van derden (zie hoger).

Overige elementen

- Aan de hand van het Libra-model werd het effect nagegaan van de in dit project voorziene optimalisatie-ingrepen. Hieruit kwam naar voor dat betrokken ingrepen een relevant én positief effect zouden moeten hebben op de werking van de RWZI
- Dit project is prioritair voor het Bekkenbestuur

Overname van gemeentelijke investeringen in het kader van het lokaal pact met de gemeenten

Tenlastename van gemeentelijke investeringsprojecten in het kader van de optimalisatie van de DWA- en RWA-aanpak met een belangrijke impact op de bovengemeentelijke saneringsinfrastructuur

&

Tenlastename van klimaatadaptieve gemeentelijke investeringsprojecten die de gemeentelijke saneringsinfrastructuur klimaatrobuster maken.

De gemeente Overijse is in samenwerking met Aquafin reeds enkele jaren geleden gestart met alternatieve visievorming rond dit gebied gezien de gebruikelijke voorstellen van afkoppeling en gescheiden stelsels financieel niet haalbaar bleken, onvoldoende effectief bleken op lange termijn en niet duurzaam te verenigen zijn met andere plannen in de wijk rond mobiliteit en leefbaarheid.

In deze nieuwe alternatieve visievorming wordt daarom maximaal ingezet op bronmaatregelen. Zoveel mogelijk water moet opgevangen worden waar het valt. Waar het kan, kan het infiltreren en indien dit niet kan moet het gecontroleerd en vertraagd afstromen. Hiervoor is echter veel ruimte nodig. De gemeente wil hiertoe een inspanning leveren in kader van mobiliteit door vele opwaartse straten éénrichting te maken en de grote brede Marnixlaan zoveel mogelijk te ontharden en centraal te voorzien van een bovengrondse RWA-as als groenblauwe maatregel.

Het voordeel van dit concept is dat het gefaseerd kan gebeuren en dat het ook een duurzame en globale oplossing voor de problematiek biedt.

Uit analyse van de problematiek blijkt dat geen enkel project binnen redelijk traject/budget het volledige probleem in 1 keer kan oplossen. Daarom wordt er in het stappenplan gekozen om eerst voor weerbaarheid te kiezen

- Aanleg van het centrale bekken in de Marnixlaan om de grote bovengrondse afstroming op te vangen (project blauwgroenvlaanderen.be en reeds uitgevoerd op budget van gemeente)
- De Marnixlaan ligt in het dal en vangt uiteindelijk al het water op. Het is de bedoeling om hier een robuuste as van te maken die een hoge capaciteit aankan, vertragend kan werken en vermijdt dat er gevolgschade is door water op straat.

In een tweede stap zal getracht worden om geleidelijk de afstroom te gaan verminderen.

Overdracht van gemeentelijke saneringsplichtige naar Aquafin

- Gemeentelijke saneringsplichtige = Overijse
- De gemeentelijke saneringsplichtige heeft zich akkoord verklaard met de uitvoering van dit project via het Aquafin-investeringsprogramma, én met het ten hare laste nemen van het beheer van de betrokken gemeentelijke infrastructuur na realisatie van het project. De gebruiksovereenkomst (= voorwaarde voor effectieve uitvoering van dit project via het Lokaal Pact) werd reeds ondertekend.
- Overdrachtmoment = Aanvang project